

KONÍČEK HRBÁČEK

Byl jednou jeden hospodář a ten měl tři syny.

Dva starší se měli k světu, ale tomu nejmladšímu nikdo jinak neřekl než hloupý Ivan. Ti tři bratři se za krásného letního rána vydali na louku kosit trávu. Když tam přišli, nevěřili vlastním očím: tráva byla podupaná a celá zem rozrytá. Smutně se vrátili domů, aby to řekli otci, dobře věděli, jak se bude zlobit. A taky že se zlobil! Hned poručil synům, aby šli louku hlídat a chytili toho, kdo jim dělá škodu.

První noc šel hlídat nejstarší syn. Natáhl se pod keř a za chvíli spal jako zabitý. Nic neviděl, nic neslyšel. Ani druhý syn se neubráníl spánku, když měl hlídat druhou noc, a ráno nikomu nepřiznal, že na louce byla ještě větší spoušť než předtím.

Třetí noc šel Ivan. Sedl si za keř a kolem sebe nastlal trní, aby ho probudilo, kdyby usínal. Bylo už k půlnoci, když se ozval temný dusot. Na louku se přihnala bílá kobylka se dvanácti hříbaty a celé to stádo rozdupalo kopyty poslední zbytky trávy. Ivánek popadl prut s trny, přitočil se ke kobylce a skočil jí na hřbet. Nic nedbal, že vyhazovala, že se s ním vznesla do povětří, švihal ji prutem, až se spustila na zem a řekla: "Vyhrál jsi, Ivánku! Pust mě a já ti za to dám své nejmladší hříbátko, přinese ti štěstí." Zadupala nohama a objevio se hříbě ubohoučké, hrbaté, na jednu nohu kulhavé.

Ivan se rozzlobil: "Tohle má být odměna? Vždyť je to chudinka! Na takového koně abych se bál sednout."

"Nestrachuj se, Ivánku! Tenhle koník ti splní každé tvé přání."

"Jen aby," řekl Ivan. "Teď bych se rád najedl, mám hlad."

Hříbě se sklonilo - z levého ucha mu trčel ubrousek. Ivan ho vytáhl, prostřel si ho na zem a hned tu měl jídla a pití, co hrdlo ráčí. Kobylce poděkoval a ještě si poslechl její radu: Hříbátko ať si běhá po lukách, ale až bude potřeba, a Ivan v polích třikrát zahvízdne, hříbátko přiběhne a pak ať si přeje, co bude chtít.

Stádo zmizelo a Ivan se vrátil domů za pec.

Nikomu neprozradil, co se v noci událo.

Brzy na to vyhlásil car té zemi: "Na křišťálové hoře sedí nejmladší carská dcera a na klíně má tři jablka. Kdo se tam dostane a jablka přinese, bude jejím mužem."

Ach, to byl nával v carském městě! Mnoho carevičů, bohatýrů a knížat se pokoušelo vyjet nebo vylézt po hladké hoře, ale nahoru se žádný nedostal.

Zvěsti o křišťálové hoře se donesly i hloupému Ivanovi. Co kdyby zkusil štěstí i on? Vyšel do polí, třikrát hvízdal, a už tu byl koníček Hrbáček. Ivan, tak jak byl, v otrhaných nohavicích a špinavé haleně nasedl a přijel do carského dvora. Všichni se mu smáli, někteří se i pohoršovali, cože je to za troufalost takhle se ucházet o carovu dceru. Ale Ivan nedbal, pobídl nevhledného koníka, a už kopyta křísila o křišťálovou horu. Než se diváci vzpamatovali, byl Ivan zpátky i s jablky carovy dcery...

To bylo ale překvapení! Car si rozpačitě pošukával bradku, jenže co měl dělat? Dané slovo se musí dodržet. Carská dcera si musela vzít hloupého Ivana za muže, i když se jí to vůbec nelíbilo. Hned po svatbě ho vyhnala do čeledníku a u carského stolu se nesměl ani objevit. Tam sedala jinačí společnost: Car, jeho tři dcery a dva zeťové, urození careviči. Třetí zeť, hloupý Ivan, jídal jen to, co se vyhazovalo prasatům.

Jednou se u toho carského stolu mluvilo o divech světa. Taky o převzácné kachničce Zlaté píрко. Car ji chtěl mít, a hned požádal své urozené zetě, ať mu ji najdou, i kdyby měli kraj světa jít. Ivan se o tom doslechl, a že prý půjde taky, ale nikdo s ním ani nepromluvil. Rozhněval se, vyšel do polí a zahvízdal na svého Hrbáčka. Koník přiběhl a řekl: "Sáhni mi do levého ucha!" A hle! Ivan vytáhl zlatou kachničku a krásné šaty a hedvábný stan. Z Ivana byl náhle statný bohatýr a měl v rukou i vytoužený dar pro starého cara. Vešel do hedvábného stanu, že si trochu pohoví, ale v tu chvíli jeli kolem dva carovi zeťové a hned jim padla do oka zlatá kachnička.

"Vznešený bohatýre," řekli, "prodej nám svou kachničku, dáme ti za ni zlata, stříbra a perel, kolik budeš chtít."

Ivan se usmál a povídá: "Zlaté píрко není na prodej za žádné poklady." Ale careviči byli neodbytní, záleželo jim na tom, aby se carovi zavděčili. Nakonec přece jen dosáhli svého. Dostanou kachničku Zlaté píрко, když dají neznámému junákovi každý svůj pravý malíček.

Udělal to, pak si natáhli vyšíváné rukavice a s kachničkou se vrátili k carovi. To bylo slávy, to bylo vychvalování! Jen Ivan u toho nebyl. Seděl už zase v čeledníku a nikdo si na něj nevzpomněl.

Zanedlouho měl car další přání: Prý je někde na světě prasátko Zlatá štětinka. Když careviči přivezli zlatou kachničku, najdou jistě i zlaté prasátko. Mohou si nabrat z pokladů co chtějí, ale s prázdnou ať se nevracejí.

Ivan vzkázal, že taky pomůže, ale každý se mu vysmál. On přesto šel znovu do polí a zahvízdal na koníčka Hrbáčka. Dostal od něho prasátko Zlatou štětinku, krásné šaty a hedvábný stan. A když přijeli careviči, dal jim zlaté prasátko za malíčky levé ruky. Pak byla slavná hostina a car si v dobré náladě vzpomněl i na Ivana. Co kdyby ho zas jednou pozvali ke stolu? Ivan přišel, ale směl sedět jen na zemi. Nikdo si ho moc nevsímal, a car najednou spatřil, jak si Ivan hraje s nějakým uzlíčkem a pobrukuje si: "Tyhle dva malíčky, to je kachnička Zlaté pířko, ty dva druhé, to je prasátko Zlatá štětinka."

"Co to, hlupáku, povídáš?" divil se car.

"Že je mi divné, care, proč tví zeťové sedí u jídla v rukavicích."

Car přikázal, aby careviči rukavice stáhli. A vida, každému chybí oba malíčky. Co to má znamenat?!

"Chlubili se cizím peřím," řekl Ivan a místo vysvětlování hvízdal na Hrbáčka, vlezl mu do pravého ucha a levým vylezl. Hned z něho byl krásný junák a z Hrbáčka bohatě sedlaný kůň. Než se hodovníci vzpamatovali, Ivan přiložil malíčky k rukám carevičů, ty přirostly, a pak řekl: "Pravda vždycky vyjde najevo. Zeptej se, care, svých zeťů, kdo ti našel kachničku i prasátko." Všichni žasli, zvali Ivana ke stolu. Mladá carevna se mu lichotila, car nabízel svůj pohár. Ale Ivan, teď moudrý junák, jim řekl: "Neměli jste mě rádi, když jsem byl hloupým Ivanem. Teď, když jsem krásným bohatýrem, nemám zase rád já vás," Vyvedl koně na nádvoří, sedl na něj a vyjel z carského dvora.

(Koníček Hrbáček. Ruská pohádka. Pohádkové lístečky. Eva Jelinková. 1985).